

2 Timoteo

Pauloŋe Timoteogât akmâ Anutu ulilaŋep.

¹ O galane Timoteo, Paulo nâ Yesu Kristo yâkgât Aposolo. Anutuŋe emelâk Yesu Kristogât manman âlepŋe makmâ hâriepgât nâ Aposologât âi niŋep.

² Timoteo nune nanne dâm gogondân gâŋgât kulem ire kulemgogindân. Anutu Ewenenŋe akto Kembu nenŋe Yesu Kristo yâkŋe damunge akmâ han kalem akmâ tân gugum okot nâŋgâgiŋbela biwige gembo sândukŋe akbiâp.

Pauloŋe Timoteo kârikŋe kilepgât Anutu mepaimŋe miép.

³ Bâgilupnande han kau akmâ Anutugât lau lokoyi yâk yenŋât Anutu nâŋgaŋmâ han kau akmâ Anutugât lau lokoman. Yâk hokboâk hokboâk gâŋgât akmâ mepaimŋe agaŋmâ ulilaŋman.

⁴ Amâ ulikŋân indem tâgâiak humo agen aregât nâŋgâm âmâ hilâm hândâk nâŋgâ giŋmâ gektere heronŋe maronŋe miawakniŋâk dâm mandân.

⁵ Akto nâŋgâgiŋdân ainâk gai deige Rosi akto memege Eunike Kristo nâŋgaŋbela yetgât biwi kat kat nâŋgân are hâtikom gâŋgâlân gai yendâp hain nâŋgân.

⁶ Aregât nâ nâŋgâgiŋmâ makbe. Nâ bâte kautgân katere Anutuŋe wâtŋe giŋep are nelâmgiŋbopgât utungomenâ utunŋeâk miawakgiŋbiâp.

⁷ Amâ Anutuŋe wâtŋe nengimap amâ hamewakmâ manbaengât bo nengiep. Kârikŋe olop

akto han kalem olop akto han biwi damun aknegât nengiep.

⁸ Aregât gâ Kembunenjaet pat makmâ hulandâm anjun bo angiwen. Akto nâ yâkgât akmâ tâkne hikonekbiâ lope kâlegen talân nângât akmâ anjun bo angiwen. Gâ Anutune kârikne ginbiap nâ hâk hilâlâm nângâman a hainâk akmâ pat âlepgât dengât akmâ hâk hilâlâm kakjân manben.

⁹ Yâkne menjâlenenekmâ den patne âlepande olojnenegep. Are âmâ ulikjân tâmbâne dondâ Yesu Kristogât akmâ han kalem akyengiwiwan dâm makmâ hâriep. Makmâ hârem manmâ gambo nen miawakmâ mandenne âi nenne me agak meme nenjaet bo akmâ ikinjaet han watmâ potat nenekmâ hengem nenguep.

¹⁰ Amâ ulikjân tâmbâne nângâm hengemgombo yiep. Dâ bunne sop ire Yesu Kristo hengem nengumapne miawaktoân Anutugât han kalemne miawaknengiep. Akto Yesu Kristone momogât kârikne kondo mondo den pat âlep arekne mem manman kârikne akto pagalenjân manbaengât miawaknengiep.

Paulone pat âlepgât âiân hâk hilâlâm humo nângâep.

¹¹ Akto Anutune den pat aregât akmâ nâne makyengiwiangât Aposolo âi membiangât akto Kristogât keine hekatyengiwiangât âi ninjep.

¹² Âi ninjo nâ aregât akmâ hâk hilâlâm kakjân manman. Nâ nânganmâ hengemgomangât yâkgât han lâuwâ bo manman. Bo. Nâ hin nângâm kârigeman. Yâk kârikne olop manmâ gam âmâ agak

memene âlepne damun akniŋdo sop humo are miawakbiap.

¹³ Den bunŋe aregât dâpne hekat giŋân areâk kendetben. Are âmâ Yesu Kristo nânŋanmâ hangande hikom kinmâ hain akben.

¹⁴ Akto Heak han biwi nenŋân manmap yâkne den bunŋaet keiŋe giŋep are paŋâk mem yaiwâk damun akmâ manben.

Onesiporoŋe âmâ Paulo tângom malep.

¹⁵ Galane, galalupne hârok Asia hânân manmai yâkne hepun nekmâ meteyi, are nânŋâen. Yâk yenŋât hutyenŋân âmâ Pigerero akto Hermogene hepun negiat.

¹⁶ Kembuŋe Onesiporogât ginbailupne han kalem akyenŋiwiapgât ulilandân. Amâ hingât. Tembe lokeŋe hiko negi ain Onesiporo arekne bo hâkân akniŋmâ kambiamne owâiâkgât tân nugum malep.

¹⁷ Hain akmâ âmâ Roma kepihan togom undâgât niŋmâ kârikne akmâ penâniŋep.

¹⁸ Aregât Kembuŋe sop humoân han kalem agaŋbiapgât ulilandân. Onesiporo arekne Epeso hânân gai hoŋ bawa âi humo akniŋep are gugak ekmâ nânŋâen.

2

Timoteoŋe Yesugât âiân bugâ koko kârikne kilâkgât magep.

¹ O galane Timoteo, Yesu Kristoŋe han kalem akmâ okot nânŋâ giŋmâ damunge akmap aregât nânŋâm biwigân katmâ biwige kepeimbo hamep bâlâk âi memben.

² Akto luâk âmbâle biwirâ yâk yengât dewun-yenân den dâtâne makginân are âkâ hainâk luâk bikne Humogât dâp tâlimai den are makyengiwen. Makyengimenâ arim yâkâ hainâk den are potatmâ luâk bikne bikne makyengim kepilâwai.

³⁻⁴ Gâne tembe loko yâk yengât agak meme ya nângât are. Yâkne humonande wan me wangât dâambo emetgât me kalamgât me ginbailupne are yengât bo nângâm ikinje ukenne hepunmâ hâk hilâlâm nângâm laune lokomap. Aregât gâ dop hainâk Yesu Kristogât akmâ yâkgât tembe lokene akberâm hâk hilâlâm nângâm bo hâkân akben.

⁵ Luâk siâ hilip agu agu âi mem âmâ luâk humone den makmâ hâriep den are bo lokomainje âmâ hâune bo membiap.

⁶ Âi kalamgât âi humo mem hâk hilâlâm nângâmapne sot bunje mem nendo ârândân akbiap.

⁷ Humone han biwige mem kepikto aregât den yu kulengoân ire hokboâk hokboâk aregâlâk nângâm potatmâ kotgâm manben.

Yesu Kristo nângâm kârigeanmâ yâkgât âiân kârikne kinbaen.

⁸ Yesu Kristo nânganmâ manben. Yâk Dawidigât kâmolân gâtjande momonânba golâ akmâ agalep. Aregât dop hainâk yâkgât den pat âlep hain makman.

⁹ Pat âlep den aregât akmâ hâk hilâlâm umatne nângâman. Hâk hilâlâm nângâm âmâ luâk bikjande nâ bâlene meme luâk hainare hiko nekbîâ tatman. Dâ Anutugât den amâ bo hikombîâ kârikneâk miapjân tatmap.

¹⁰ Aregât nâ hâk hilâlâm âi hârok are Anutunje yenjonmâ makmâ katyegep yâk yengât akmâ akman. Yâk âmâ Yesu Kristone heñgemgoyekto pagaleñe manman kârikñe manmâ âgâwaigât âi mem hâk hilâlâm nâñgâm âmâ bo hâkân akmâ hepunman.

¹¹ Den hin yendâp amâ bundâk. Yâkgât momoân dewatiyiongât manman âlepñân gai hainâk dewatiwaen.

¹² Yâkgât akmâ hâk hilâlâm nâñgâm âgâwaengât yâk olop hânñe hânñe luâk âmbâle damunyeñe akbaen. Dâ munen agañbaen âmâ yâk gai hainâgâk munen aknengiwiap.

¹³ Gârâmâ yâkñe ikinje den lau bo lokowiapgât dop bo yendâpgât nenñe nâñganñe yeukñe akbiawân yâkñe nengât akmâ ikinje denñe watmâ kârigemap.

Âi luâk bunñe arekñe amâ Kembangâlân kotñe tatbiap.

¹⁴ Timoteo gâñe den are nelâm yenñiwopgât makyenñim heñgemgowen. Hain akmâ Anutugât metenân den yânñe bunñe bo arekñe luâk âmbâle gulip milip yenñumap den are bo magañgi goañgi akbaigât makmâ hârem kârigem kinben.

¹⁵ Anutunje nâñgâñdo ârândân agâkgât hanoko akmâ manben. Hain akmâ âi luâk siânñe luâk humonjaet den lokombo nâñgâmbo ârândân akto bo anun anñimap dop hainâk akmâ den bunñe dopñân makmâ manben.

¹⁶ Dâ den yânñande luâk âmbâle kewuguyekmâ olonyekto Anutugât nâñgâmbiâ yânñe akmap den are bo nâñgâm âmâ hamianmâ panben.

¹⁷ Hiangi den yenjande diwi metnje hainare akmâ sambelewiap. Luâk hainare yâk yengât hutyenân âmâ siâ Heminaio akto siâ Pileto manmandat.

¹⁸ Lâuwâ arekne den bunje hamianmâ hin dâm mandat, “Nen momonânba agatbaen dâyi âmâ emelâk agalion.” hain dâm makyengimbela denyetjande luâk âmbâle bikne ulikjân Kristo nânğanj yâk gulip koyengim mandat.

¹⁹ Gârâmâ Anutuñe kât hambo humo kârikne kato giep akto kârikne akmâ kindâp aregât tirip kulemne hin yendâp, “Kembunje ikinje luâk âmbâle dâtâñe hengemgomap.” Akto siâ hin, “Kembugât kot konmâ manmai hârokne bâleñe hamianbei.”

²⁰ Opmân humoân amâ kondo goli akto siliwa mângi mângiñe areâk bo lâwinñe akto hânñe mângi mângiñe are hârok tatâp. Kondo bikjân siâ me siâ âlepñe gewiap. Dâ kondo bikne yânñan siâ me siâ yânñande gewiap.

²¹ Aregât dop hainâk siâñe bâleñe siâ me siâ are hâkâñe dâmbo biwi nânğâ nânğâne kau kau akto opmân ambonjande makmâ imâ nânğât dâtâñe dâm mem mando arekne âi âlepñe keñe keñe membiap.

²² Luâk âmbâle siganñe egâlian bâleñe akmai aregât hamewakben. Hamewakmâ âmâ hanyenje âlepñe akmaiñe Kembu ulilanmai yâk olop agak meme âlepñe membiâ Anutuñe yekto huraguâkgât akto biwi kat kat humo yeyengiâkgât akto han kalem aganji goanji akbiâ biwiyenje sândugeâkgât kârikne akmâ manbei.

²³ Hanân gege den kopane akto yânñe are hâkokowen. Amâ luâk âmbâle hain makmâ papalakbiâ âmâ den bunje bo miawakmap are

nângât.

²⁴ Kembangât hoŋ manman luâkŋe makmâ den kakŋân maganŋi goanŋi bo akbiâp. Yâk luâk hârok gala akyenŋim mitigât den owâiâk makmâ yenŋiwiâp. Dâ anŋânŋe kuk aganŋbiâ âmâ dowâk kugân bo akyenŋiwiâp.

²⁵ Hain akmâ luâk âmbâle bikŋande den gulip sambeleâk dâm makmai are yeukŋân makmâ miwindik yekto Anutuŋe ikinak biwiyenŋe mem gembo âmâ biwiyenŋe purik kato den bunŋe are nâŋgâwai.

²⁶ Akto hanyenŋe pâronŋ âgâambo Hianŋi Amboŋande ikinŋe den lokoŋetgât hami komân hâwâtyekto gembiâ meyegep are hârem panbai.

3

Sop bo akbiapgât den.

¹ Galane Timoteo, gâ hin nâŋgâwen. Sop humo ewumâk akmâ tâlâguwerâmbo âmâ umatŋe hamepŋe olowâkŋe miawakmâ sambelewiap.

² Sop ain luâk hin arekŋe manbai. Yâkŋe yenŋâlâk nâŋgâmbiâ âgâambo puligât egâlianmâ agat agatŋe akmâ hâk mem agatmâ luâk âmbâle sârekyenŋum makmâ meme ewegât den kom hâkânŋ yekmâ han kalem bâlâk wan me wan Anutuŋe ekto ârândânŋ akmap are hâkânŋe akmâ panbai.

³ Akto areâk bo. Yâkŋe okot bo akyenŋim âmâ dosa mem manmâ ele omai. Akto han munenŋ akmâ bugâ koko, siâ me siâ âlepŋe hâkânŋe akmâ

⁴ hanân gege hanâk hanâk manmai. Akto âgâ âgâne akmâ hâkgât egâlian humo mem manmâ âmâ Anutu bo mepaimne memai.

⁵ Akto hâkne miti luâk tirip mem manmâ miti kârikne bâlâk mem manmai yâk hamiyenjiwen.

⁶ Luâk ya maktân are yengâlânba biknande tik panmâ yonâk yonâk manmai. Hain manbiâ âmâ âmbâle nângâ nângâyeje gulip arekne dosayenjaet umatne are nângâmbiâ umatne akto egâlian bâlene akmâ horat gorat akmâ

⁷ den bunje bo penianmai, âmbâle hain arekne luâk yonâk manmai yâk yengât den nângâmbiâ mem yeukne mângi yekmâ oloj yekmai.

⁸ Tâmbâne dondâ Yane akto Yambere yâkne Mosegât den koyiat. Luâk ya maktân hainâk den bunje mem bâliwerâm âmâ hanyene gulip akto biwi kat katgât pat hianjim mem manmai.

⁹ Yâk hain manmaigât sambelem humo akberâm âmâ pâpkombiâ hârokne ekbai. Yane akto Yambere yâk yetgât nângâ nângâyetne gulip hârokne egi dop hainâk luâk ya maktân yâk yengât nângâ nângâ yeje gulip are hârokne ekbaen.

Paulo umatne keije keije miawaganep.

¹⁰ Gala, gâ olop manmaetgât âmâ nângât pat ekmâ metien. Nângât den dâtne akto manman-naet âi meman, Kristo nânganmangât han kalem-naet, kârikjene a hârok ekmat.

¹¹ Akto gasalupnande nugum hâk hilâlâm ninmâ gasa nekmâ are akto Antiokia kepien, Ikonion kepien akto Listera kepien gasa nekmâ hâk hilâlâm akninbiâ umatjân malân akai egen.

Dâ Kembunje hanâk dâm umatnje hârok ainba mem kotgâ negep.

¹² Aregât luâk biknje gai Yesu Kristogâlân dewatim kinmâ mandenne Anutunje nenekto huraguâk dâmbiâ âmâ gasalupyenande hâk hilâlâm yenjiwai.

¹³ Hâk hilâlâm yenjim âmâ hianji âi are mem maine bâlim henngemgowai.

¹⁴ Dâ gâmâ den makginmâ kepilâgegon are lokom manben. Akto nen makginjon gai nângânengim henngemgowen.

Anutugât denjaet keiŋe.

¹⁵ Gâmâ nanangânbak miti kulem are oyanmâ nângâm henngemgom manmâ gaen. Arekŋe hange mem pagalembo Yesu Kristo nânganmenâ menjâleak ginje.

¹⁶ Akto miti kulem hârok amâ Anutugât Heakŋande makto kulemgoyi are oyanmâ nângâenne mitigât keiŋe hekat nengimap. Akto biwi nenjan tuk tuk ewumbo dosa nenŋe miawakto makmâ miwindik nenekmap. Akto manman ârândânġât dâp hekat nengimap.

¹⁷ Hain aknengim mem owâi nenekto nen Anutugât luâk bunje akmâ henngemgo henngemgo âi keiŋe keiŋe are âlepŋe penianbaen.

4

Paulo mombian dâm Timoteo den umatnje maganep.

¹ Nâ Anutugât metenân akto Yesu Kristo miawakbiap sop ain luâk golâ me momoŋe damun nenŋe akbiapgât den âiân katnekmâ potatnenekbiap yâkgât metenân makginjdere nângâ.

² Hokboâk hokboâk mitigât den makyenjaminâ bikñande denge hâkân akbiâ âmâ âsiyekmâ hâwâtmâ makyengiwen. Hokboâk hokboâk bâlene yeñe miawagâk dâm makyenjaminâ den kârikñande biwiyenân ewuwiâp. Makmâ miwindik yekmâ aregât âñe yeukñân hâkân bâlâk memben.

³ Maleine sop siâ miawakto âmâ luâk âmbâle bikñande mitigât den are nângâmbiâ yânñe akto hâkânñe dâwai. Hâkânñe dâm âmâ luâk siânñe den yânñe makyengimbiâ nângâmbiâ humo akbiap areâk nângâmâk manmâ luâk hain areâk olonyekbiâ kâmot humo akbai.

⁴ Humo akmâ âmâ den pat âlep bunñe are hamianmâ bem patñe areâk mem manmâ nângâmbiâ humo akbiap.

⁵ Dâ gâmâ sopñe ârândân hange kârigembo ârândânâk manben. Bo duwun akben. Hâk hilâlâmñe kâgân âgâmbo kârikñe akmâ bo hâkân akben. Pat âlep den are makmâ sambelewen. Akto dengât âi giñion are kârikñe akmâ memenâ bunñe miawakgiñbiâp.

⁶ Dâ nâmâ nângât manmanñe emelâk manmanne sumbe hinare dâm kâiakberâmbo sumbegât akberâm aktân. Nâ mombiangât sopñe ewumâk aktâp.

⁷ Akto bugâgât agak meme âlepñe mem metere âlepñe agep. Akto dâp pirâm tâlim gam malân aregât horat bâiñângen emelâk togoân. Akto Kristogât den pat bunñe are pañâk mem âmâ bo mesokmâ gan.

⁸ Aregât himbimgât egâlian nângât pat dâtânñe yendâp are maleine sop humoân Kembu makmâ

kotgâ kotgâ yâkne ârândânâk ninbiap. Amâ nâ konok bo. Kembunje togowiap are lâmgom manmai luâk âmbâle are nen hârok nengiwiap.

Luâk bikjande Paulo hepunbiâ ikinjêak talep.

⁹ Gâ hâgân kâlâwân akmâ dowâk nângâlân togowen.

¹⁰ Amâ Demanje hângât siâ me siâgât nângâmbo humo akto hepun nekmâ Tesalonike kepiariiep. Dâ Kereske Galatia hânân ariep. Dâ Tito âmâ Dalimatia hânân ariep.

¹¹ Ire in net Luka olop netjêak mandet. Togowerâm âmâ Mareko nâ âigât âlepne tân nugumapgât kewugumenâ olop togowiandat.

¹² Tikiko âmâ hunjunaḡdere Epeso kepiariiep.

¹³ Akto togowerâm âmâ dâpgât hâk pekenje Troa kepiari Kapo yâkgât emelan katere talep are meniḡmâ togowen. Hain akmâ kulem esenne yânne akto sonḡo hâkne kulem siâ tatâp are olowâk meniḡmâ togowen. Dâ sonḡo hâkne aregât nelâmḡinbop.

¹⁴ Umbâ akto siâ siâ kârikne mângimâp luâk kotje Alesande bâlenje dondâ ninjep. Aregât maleine Kembunje hâunje waḡbiap.

¹⁵ Den nenne dondâ mem ge kalep aregât ekmâk hamep akben.

¹⁶ Den âiân ulik gulik katnegi sop ain galane siânje dengât bo tânnuguep. Bo dondâ. Hârok hepun nekmâ meteyi. Yâk yengât dosayenje bo tatmâ yembiapgât ulilândân.

¹⁷ Dâ sop ain Kembunje nâne Yuda luâk bo manmai hârokne makyengire nângâm metenjetgât tânnugum mem kârikne mânginegep. Hain akmâ

songo metnje laiongât launânba mem kotgâm negep.

¹⁸ Kembuņe bâleņe ire me are akniņi aregât tân nugum himbimgât pagalenjân katnekiap. Yâkgâlân kot humo yem âgâwiap. A bundâk.

Den bâiņe.

¹⁹ Nâ Pirisila akto Akuila akto Onesiporo ginbailupņe hârok nâņgâ meteyenjiân are makyenjiwen.

²⁰ Erasto Korinti kepiān hepundere malep. Dâ Tropimo kundat akto Milete kepiān hepulân.

²¹ Gâ tânâk sopņe boâk miawaktoân dowâk to-gowen. Eubuloņe nâņgâ giņdâp. Akto Pudēņ, Lino akto Klaudia akto Kristogât kâmot hârokņe hainâgâk nâņgâgiņdâi.

²² Kembuņe otnege olop manbiap akto Anutugât han kalemņe gâņgâlân yem âgâwiâp. A ulilanđân.

Yusugât Pat Âlep Den
The New Testament in the Timbe Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Timbe long Niugini

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Timbe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

03f82704-6ad1-5094-a78e-e240d9f2d4f8